

Pécsi Ítéltábla

Az ügy száma: Gf.IV.40.031/2022/8.

A felperes:

felperes "f.a." (cím1)

A felperes képviselője:

Dr. Zudor Mónika Csilla ügyvéd (cím2)

Az alperes:

alperes (cím3)

Az alperes képviselője:

Dr. Bali-Papp Rita ügyvéd (cím4)

Beavatkozó a felperes érdekében:

beavatkozó (cím5)

A felperes érdekében beavatkozó képviselője:

ügyvéd (cím6)

A fellebbezést előterjesztő fél:

alperes (66. sorszám alatt)

A per tárgya:

vállalkozói díj megfizetése

Az elsőfokú bíróság:

Kaposvári Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

1.G.40.074/2020/65

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben megváltoztatja, az alperest terhelő marasztalás összegét 13.299.064 (tizenhárommillió-kettőszázkilencvenkilencezer-hatvannégy) forintra és ennek az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamataira leszállítja.

A keresetet ezt meghaladóan tekinti elutasítottnak.

Mellőzi az alperes elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezését, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 875.900 (nyolcszázhetvenötezer-kilencszáz) forint elsőfokú perköltséget.

A felperest terhelő elsőfokú eljárási illeték összegét 1.125.000 (egymillió-százhuszonötezer) forintra felemeli. A felperes az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára az esedékesség napjáig - külön felhívás nélkül -

köteles megfizetni. Az esedékesség napja a jelen határozat meghozatalát követő 60. nap. Az illeték megfizetése során a közlemény rovatban a Pécsi Ítéltábla megnevezését, a jelen határozat ügyszámát, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát fel kell tüntetnie.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 736.000 (hétszázharminchatezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára az esedékesség napjáig 1.800.000 (egymillió-nyolcszázezer) forint meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket. Az esedékesség napja a jelen határozat meghozatalát követő 60. nap. Az illeték megfizetése során a közlemény rovatban a Pécsi Ítéltábla megnevezését, a jelen határozat ügyszámát, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát fel kell tüntetnie.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes mint vállalkozó és alperes mint megrendelő között 2011. május 3. napján vállalkozási szerződés jött létre a Városközpont Fejlesztés helysége "B" rész (Városközpont fejlesztés, környezet alakítás) beruházás építési munkáinak kivitelezésére 165.000.000 forint vállalkozói díj kikötése mellett azzal, hogy ezen összeg 25%-ának megfelelő mértékű, 41.250.000 forint összegű általános forgalmi adót a megrendelő fizeti (továbbiakban "B" szerződés). A szerződés 3. pontja értelmében a munkaterület átadásának határideje 2011. május 9. napja, a I. ütem befejezési határideje 2011. június 30. napja, a II. ütem befejezésének határideje 2011. november 30. napja volt. Kikötötték a felek, hogy a megrendelő a szerződés nettó értéke 10%-ának megfelelő előleget fizet a vállalkozónak. A szerződés szerint a vállalkozói díjat az igazolt teljesítéstől számított 45 napon belül köteles a megrendelő a vállalkozó részére a szakmai teljesítésigazolás rendelkezésre állásának igazolásával ellátott számla ellenében megfizetni.
- [2] A felek a szerződést 2011. június 20. napján az I. és II. ütem műszaki tartalma, valamint az általános forgalmi adó fizetése tekintetében közös megegyezéssel módosították. A módosítás alapján a vállalkozói díj 165.000.000 forint összegéből nettó 78.615.305 forint a fordított adózás rendje alá tartozó kivitelezés értéke, az egyenes adózás alá eső érték nettó 86.384.695 forint+25% áfa. Az előleg összegét a szerződésteljesítés nettó értéke 10%-ának összegében határozták meg.
- [3] A peres felek 2011. augusztus 2. napján vállalkozási szerződést kötöttek a „helysége Városközpont funkció bővítő integrált fejlesztése” "A" rész (városi kulturális központ és könyvtár felújítása, bővítése, szabadtéri színpad építése) elnevezésű beruházás megvalósítására (továbbiakban "A" szerződés). A munkaterület átadási határideje 2011. augusztus 22., a teljesítés véghatárideje 2012. május 31. napja volt. A vállalkozói díj nettó 201.129.962 forint volt, mely összeg 25%-ának megfelelő mértékű, 50.282.490 forint áfa befizetését megrendelő vállalta.
- [4] Felperes a "B" szerződés alapján az alábbi számlákat állította ki:
- [5] - 2011. június 28. napján nettó 16.500.000 forint összegű előlegszámla,

- [6] - 2011. július 5. napján 35.593.533 forint + 9.148.383 forint áfa, összesen 45.741.916 forint összegű részszámla.
- [7] Az alperes megfizette az előlegszámlát, és a részszámlából megfizetett 11.996.083 forintot.
- [8] Felperes az "A" szerződés alapján 20.112.996 forint összegű előlegszámlát állított ki, melyet az alperes kiegyenlített.
- [9] A felperes felszámolását a bíróság a 2010. június 9. napján benyújtott kérelem alapján elrendelte, a felszámolás kezdő időpontja 2011. november 8. napja volt. A felszámoló írásban közölte az alperessel, hogy a munka folytatására nem kerül sor, mivel az alperes a "B" szerződés alapján kibocsátott számlát nem egyenlítette ki.
- [10] Alperes 2011. december 13. napján a vállalkozási szerződéseket azonnali hatállyal felmondta a munka megszakítására hivatkozással, a munkák befejezésére új közbeszerzési pályázatot írt ki, új vállalkozóval kötött szerződést.
- [11] A felperes az "A" és "B" szerződés alapján összesen nettó 71.291.825 forint ("B" szerződés nettó 67.177.129 forint, "A" szerződés nettó 3.540.000 és 574.592 forint) értékű munkát végzett.
- [12] A felperes felszámolási eljárásában az alperes hitelezői igénybejelentést tett a vállalkozási szerződések megszegésével okozott kár megtérítése és jogalap nélküli gazdagodás jogcímén. A felszámoló által vitatott hitelezői igényt a felszámoló bíróság elbírálta, a jogerős végzés szerint az alperes nyilvántartásba vett hitelezői igénye az "A" szerződés esetében 11.010.787 forint tőke és kamatai szerződésszegéssel okozott kártérítés címén, a "B" szerződés esetében 298.944 forint tőke és kamatai szerződésszegéssel okozott kártérítés címén.
- [13] Felperes módosított keresetében vállalkozói díj, pótmunkadíj és 2.200.000 forint ajánlati biztosíték címén összesen 51.593.796 forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest a részteljesítések elszámolásával. A "B" szerződéssel kapcsolatban a szerződéses munkák díjaként 76.150.115 forint, a pótmunkák díjaként 10.813.323 forint, az "A" szerződéssel kapcsolatban a szerződéses munkák díjaként 4.941.621 forint, a pótmunkák díjaként 6.097.816 forint elszámolására tartott igényt.
- [14] A perben a felperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott természetes személy.
- [15] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen elévülésre, e körben arra hivatkozott, hogy a felperes által érvényesített számlakövetelés esedékessége 2011. augusztus 19. napja volt, az ettől számított 5 év pedig a kereset előterjesztését megelőzően letelt. Érdemben arra hivatkozott, hogy a szolgáltatás oszthatatlan volta miatt részteljesítést nem volt köteles elfogadni, így a felperes az alperes által át nem vett munka elszámolására nem jogosult. Állította, hogy a felperestől pótmunkát nem rendelt meg, a felperes pótmunkát nem végzett, többletköltséget nem jogosult érvényesíteni. Beszámítási kifogást is terjesztett elő, melyben a felperes felszámolásában visszaigazolt, a közbenső mérlegben feltüntetett, 18.531.961 forint hitelezői igénye beszámítását kérte. Szavatossági kifogásként a "B" szerződés kapcsán szükségessé vált bontási költségigényt érvényesített 1.571.556 forint összegben, e körben arra hivatkozott, hogy a felperes a "B" szerződésnél, a félbemaradt munkáknál a beépített anyagokról nem szolgáltatott műbizonylatot, megfelelőséget igazoló dokumentumot, így nem igazolta az elvégzett munka minőségét, az új kivitelező e munkákra garanciát nem vállalhatott, ezért azokat vissza kellett bontani.
- [16] A felperes az alperes elévülési kifogásával szemben arra hivatkozott, hogy a követelése a szerződések alperes általi felmondásának hatályosulásával, 2011. december 20-án vált esedékessé, és az alperest a követelés teljesítésére a 2012. április 23-án és 2014. május 7-én kelt levelében felszólította. Az alperes beszámítási kifogásának elutasítását arra hivatkozással

kérte, hogy azt a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Csődtv.) 38.§ (3) bekezdése kizárja, mert az alperes követelése a felszámolás kezdő időpontját követően keletkezett, így az alperes a felszámolás kezdő időpontjában nem volt hitelező, a szavatossági kifogás elutasítását arra hivatkozással kérte, hogy az alperes az érvényesített követelését hitelezői igényként a felszámolási eljárásban nem jelentette be, hivatkozott emellett arra is, hogy az alperes az elvégzett munka minőségét hibás műszaki teljesítésre hivatkozással vitathatná, önmagában a műbizonylat, megfelelést igazoló dokumentum hiánya miatt nem volt indokolt a munka visszabontása.

- [17] Az alperes az elévülés megszakadását vitatta, álláspontja szerint a felperes által hivatkozott levelek nem voltak alkalmasak az elévülés megszakítására. Vitatta, hogy beszámítását a Csődtv. rendelkezései kizárnák, és azt is, hogy a szavatossági kifogása érvényesítésének előfeltétele volna a hitelezői igénybejelentés.
- [18] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével 47.471.250 forint és ennek 2011. december 21. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A 2.200.000 forint összegű ajánlati biztosíték címén előterjesztett kereset elutasítását a követelés elévülésével indokolta.
- [19] A vállalkozói díj és pótmunkadíj követelés tekintetében kifejtette, hogy a vállalkozási szerződések a jelen ügyben alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 321. § (1) bekezdése alapján az alperes azonnali hatályú felmondása folytán a felmondás hatályosulásával, 2011. december 20. napján megszűntek, a szerződés megszűnéséből eredő jogok - a felperes érvényesített elszámolási igénye - ebben az időpontban vált esedékessé, így felperes az ötéves elévülési időn belül terjesztette elő a keresetet.
- [20] Megállapította - az aggálytalannak minősített igazságügyi szakértői vélemény alapján -, hogy a felperes által végzett munkák értéke nettó 71.291.825 forint ("A" szerződés 574.992 forint és 3.540.000 forint, "B" szerződés 67.177.129 forint), a pótmunka az "A" szerződésnél 4.716.952 forint, a "B" szerződésnél 1.011.593 forint. Kifejtette, hogy pótmunka megrendelésére a vállalkozási szerződés 10.7. pontja szerint nem került sor, de a műszaki szükségességéből eredő munkák díja a 191/2009.(IX.15.) Korm.rendelet 3. § (9) bekezdése alapján megilleti a felperest. Utalt arra, hogy a szakvélemények a pótmunka díját a ténylegesen elvégzett munkák díján belül állapították meg, ezért azt még egyszer felszámítani nem lehet.
- [21] Kifejtette, hogy a felek eredetileg mindkét szerződésben a fordított adózást tekintették irányadónak, majd a "B" szerződést módosították, a módosítás szerint az építési engedélyköteles tevékenység (nettó 78.615.305 forint) tartozott a fordított adózás rendje alá, míg az építési engedélyt nem igénylő tevékenység (86.384.695 forint+áfa, összesen 107.980.868 forint) az egyenes adózás rendje alá. Tekintettel azonban arra, hogy a felperes nem jelölte meg, hogy mely munkák építési engedélykötelesek, melyek nem, és ezt az alperes sem bizonyította, ezt arányosítással állapította meg oly módon, hogy a "B" szerződés esetében a szerződés szerint kikötött vállalkozói díjhoz viszonyítottan a fordított adózás rendje alá eső érték 47,6%, az egyenes adózás rendje alá eső érték 52,4%, mely arányszámok figyelembe vételével a felperest 35.200.816 forint után illeti meg az áfa, így a "B" szerződés alapján részére járó díj 35.200.816 forint + áfa és 31.976.313 forint, összesen 75.977.333 forint lenne, és az alperes részteljesítéseire - 16.500.000 forint és 11.996.083 forint - tekintettel ezért a felperest 47.481.255 forint illetné meg.
- [22] Az alperes beszámítási kifogását alaptalannak találta, e körben kifejtette, hogy az alperes által beszámítani kívánt, szerződésszegéssel okozott kár címén fennálló, a felszámolási eljárásban visszaigazolt 18.531.961 forint követelések - 10.000 forint E.on kötbérkövetelés kivételével - a felszámolás kezdő időpontját (2011. november 8. napja) követő szerződésszegéssel, a

munkavégzés 2011. november 23-i beszüntetésével, a teljesítés megtagadásával váltak esedékessé, ezért a Csődtv. 2017. július 1. napja előtt hatályos 38. § (3) bekezdésében a beszámítás feltételeként meghatározott, a felszámolás kezdő időpontjában fennálló lejárt követelés hiányában az alperes a követelését nem számíthatja be.

- [23] Alaptalannak találta az alperes által előterjesztett szavatossági kifogását is hivatkozással arra, hogy az alperes 1.571.566 forint összegű - lényegét tekintve nem árleszállítás iránti, hanem kártérítés megfizetésére irányuló - pénzkövetelését hitelezői igénybejelentésként nem jelentette be a felszámolási eljárás során, így a Csődtv. 36. § (1) bekezdésében és a Csődtv. 38. § (3) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában a követelését nem számíthatja be. Utalt emellett arra, hogy önmagában a műbizonylatok hiánya nem indokolta a felperes által elvégzett munkák visszabontását, ezért az alperes a munkák visszabontásáról csak saját kockázatára és főként saját költségére rendelkezhetett, azt a felperesre nem háríthatja tovább.
- [24] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Elsődlegesen továbbra is a követelés elévülésére hivatkozott, e körben kiemelte, hogy a "B" szerződéssel leszámolt és ki nem egyenlített 33.745.833 forint díj 2011. augusztus 19. napján vált esedékessé, a le nem számlázott díj és pótmunkadíj követelés 2011. november 23. napján - amikor a felperes írásban közölte, hogy további munkavégzés nem történik, és kérte az elkészült munkák felmérését -, de legkésőbb a munkák felmérésével és a munkaterület visszaadásával - az "A" szerződésnél 2011. november 15. napján, a "B" szerződésnél 2011. december 14. napján - esedékessé vált, a keresetlevél 2016. december 20-i benyújtásáig az elévülés megszakítására alkalmas intézkedés nem történt, elévülést megszakító cselekmény hiányában a felperes követelése elévült.
- [25] Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemhez kötöttség követelményét megsértve túlterjeszkedett a felperes keresetén részben azzal, hogy a "B" szerződéssel érvényesített bruttó 76.150.115 forint vállalkozói díjigényhez képest az elszámolásban nettó 67.177.129 forint, bruttó 83.971.411 forint vállalkozói díjat vett figyelembe, másrészt azzal, hogy a pótmunkadíj címén alaptalanul előterjesztett követelést más ténybeli alapon, a szerződésben elvállalt műszaki tartalom teljesítéseként mint vállalkozói díjat ítélte meg. Sérelmezte, hogy annak ellenére, hogy a felperes is komplexen kezelte a két szerződést, és a pénzügyi teljesítést elszámolta a keresetösszegezésének meghatározásakor, az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az "A" szerződés alapján előlegként teljesített 20.112.996 forint összeget. Sérelmezte az általános forgalmi adó elszámolása során alkalmazott arányosítást is hivatkozással arra, hogy az áfa fizetés módját az elvégzett tevékenység építési engedély köteles és építési engedélyt nem igénylő jellege határozta meg, azonban a felperes ennek megfelelően nem bontotta meg az egyes munkatételeket, bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. Állította, hogy a felperes pótmunkát nem végzett, a műszaki ellenőr pótmunkát nem igazolt, a szakvélemény a pótmunkát nem támasztotta alá egyik szerződésnél sem. Utalt arra, hogy az "A" szerződésnél a műszaki ellenőr felmérése szerint és a szakvélemény alapján az elvégzett munka 574.000 forint és 3.540.000 forint volt, a felperes által állított - de nem bizonyított - 4.716.952 forint pótmunkadíj igény pedig ezen felül értendő. Kiemelte, hogy a pótmunka írásbeli megrendelésére a vállalkozási szerződések 10.7. és 2.5. pontja szerint nem került sor.
- [26] Sérelmezte beszámítási kifogása elutasítását is, e körben az elsőfokú bíróság jogértelmezését tévesnek ítélte, álláspontja szerint a Csődtv. jelen ügyben alkalmazandó - 2017. július 1. napjáig hatályos - 36. § (1) bekezdésének és a 38. § (3) bekezdés együttes értelmezéséből az következik, hogy a felszámolás kezdő időpontját követően keletkezett követelést is beszámíthatja.

- [27] Megalapozatlannak találta szavatossági kifogása elutasítását is, e körben hivatkozott arra, hogy szavatossági kifogásként - a visszabontási költséggel azonos mértékű - árleszállítás iránti igényt érvényesített, mivel a felperes teljesítése hibás volt, mert a szükséges dokumentumokat nem adta át, emiatt a "B" szerződésnél bizonyos munkarészeket vissza kellett bontani. Hangsúlyozta, hogy a szavatossági kifogásnak nem előfeltétele a hitelezői igénybejelentés, a kifogás előterjesztését a Csődtv. rendelkezései nem zárják ki, nem korlátozzák. Álláspontja szerint elfogadhatatlan az a szakértői megállapítás, hogy a megfelelőségi igazolások hiánya nem indokolt árleszállítást, és hogy a beszállított anyagok megfelelőségi igazolásainak és az elvégzett munka minősítéseinek hiánya nem befolyásolja a munkák értékét, és 100%-os teljesítésnek lehet tekinteni azt a munkát is, amely semmilyen műbizonylattal nem igazolt.
- [28] Támadta a késedelmi kamatra vonatkozó ítéleti rendelkezést is hivatkozva arra, hogy a felperes kizárólag 45.741.916 forint összegű részteljesítést számlázott le, melyből 11.996.083 forintot megfizetésre került, ezt meghaladó követelésről a felperes számlát nem állított ki, fizetési felszólítást nem küldött, ezért az rPtk. 302. § b) pontjára és az rPtk. 303. § (3) bekezdésére figyelemmel - késedelembe esés hiányában - késedelmi kamatfizetési kötelezettség nem terheli.
- [29] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a felperesi jogi képviselő munkadíját áfával növelt összegben állapította meg annak ellenére, hogy a felperes 2021. február 15. napján nyilatkozott arról, hogy a jogi képviselő áfa fizetésére nem köteles.
- [30] A felperes és a felperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéltének helybenhagyását kérte.
- [31] A fellebbezés részben alapos.
- [32] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás iratai alapján az alábbiakkal kiegészíti:
- [33] A felek mindkét szerződésben ("A" és "B" szerződés 2.5. pontja) kikötötték, hogy a vállalkozó a vállalkozói díjon felül semmilyen címen többletköltséget nem érvényesíthet, kivéve a megrendelő által írásban elrendelt pótmunkák és előre nem látható, de megvalósításhoz szükséges munkák (pl. víztelenítés szükséges régészeti lelőhely megtalálása esetén, lőszermentesítés szükséges stb.) ellenértékét, mely esetleges munkák és költségek szintén pótmunkának minősülnek, elszámolásához megrendelő írásos pótmunka megrendelése szükséges. A szerződések 10.7. pontja szerint a kooperációs jegyzőkönyvek az építési napló mellékletét képezik. Pótmunkát vállalkozó csak szerződésmódosításban rögzített megrendelői igény és építetői jóváhagyás esetén végezhet.
- [34] A felek mindkét szerződésben kikötötték, hogy a felperes részszámla kibocsátására jogosult, melyet az alperes a kézhezvételtől számított 45 napon belül köteles kiegyenlíteni.
- [35] A "B" szerződés részét képező név1 utca - név2 utca - név3 utca közötti terület környezetrendezése IV. kötet munkarész építési naplója az alábbiakat tartalmazza:
- Építési napló 2011. október 13-14. sorszám 0152602-603: Kivitelezői bejegyzés: szórt alap készítése, tömörítés. Térköburkolat elhelyezése terv szerint mintában. Földtükör készítés északi oldalon. Kivitelezői bejegyzés: a felújítandó útburkolatot megvizsgáltuk. A rétegrend nem haladja meg az 5-10 cm-t. Kivitelező jelezte, hogy a terv szerinti rétegrend kialakítása többletköltséget okoz.
 - Építési napló 2011. október 17. sorszám 0152603: Műszaki ellenőri bejegyzés: A kivitelezői bejegyzésben foglaltakat tudomásul veszem. A beruházóval történt egyeztetés alapján a járdák alá betervezett Ckt-t a pályaszerkezetbe kell beépíteni. A Ckt helyett a járdák alatt murvás ágyazat készült, kivéve a kapubehajtóknál.

- Építési napló 2011. október 19-20. sorszám 0152604: Kivitelezői bejegyzés: szegélyépítés, cölöpök építése, parkoló szegélyezése 300-as csatornarendszer terv szerinti építése. Kivitelezői bejegyzés: Szóbeli jóváhagyást követően a meglévő útpályát teljes vastagságban a terv szerint építjük. Műszaki ellenőri bejegyzés: A fenti kivitelezői bejegyzésben foglaltakat tudomásul veszem. A szóbeli megállapodás értelmében az útpályaszerkezet erősítés többletköltséget jelent.

[36] Az építési naplóban rögzített, fenti munkavégzések többletköltsége 1.011.593 forint volt, melyet a "B" szerződés alapján elvégzett teljes munka díja (67.177.129 forint) magában foglal.

[37] A műszaki ellenőrök 2011. november 15. ("A" szerződés) és 2011. december 14. napján ("B" szerződés) a munkaközi állapotot rögzítették. Az "A" szerződés esetében a műszaki ellenőr által rögzített 4.716.952 forint pótmunka (többször föld- és bontási munka, illetve víztelenítés) tényleges teljesítése, mennyisége szakértői módszerrel nem igazolható.

[38] Felperes a 2012. április 23. napján kelt, alpereshez intézett levele (F/24. szám alatt csatolt levél, melynek 1. és 2. oldalát követő 3. oldal másolási hiba folytán nem a 2012. április 23-i levél folytatása, a folytatás ténylegesen az iratok között az F/26. szám alatt csatolt irat 2. oldala) az alábbiakat tartalmazza:

- "Nem vitatott tény, hogy az önkormányzat 16.500.000 forint és 20.112.996 forint, összesen 36.612.996 forint előleget fizetett ki a felperes-nek. Ugyancsak nem vitatott, hogy a felperes 45.741.916 forintról állított ki számlát az önkormányzat felé".

- "A fentiek alapján álláspontunk szerint az alábbiak szerint kerülhet sor a felek között az elszámolásra: a felperes vállalkozó számlát állít ki a 3.953.297 forint vállalkozói díjról, valamint a 76.150.115 forint és 45.741.916 forint különbözetéről, 30.408.199 forintról a megrendelő alperes felé. A fenti három számla összegéből (45.741.916 forint, 3.953.297 forint, 30.408.199 forint) az előleg 36.612.996 forint összege levonásra kerül, és a különbözetként jelentkező 43.490.416 forintot az önkormányzat átutalja a felperes vállalkozó részére."

- "A vállalkozó a szerződésnek megfelelően 45.741.916 forintról részszámlát állított ki, amelyet a megrendelő 2011. 07. 29-én kifogás nélkül átvett. A részszámlával érintett vállalkozói díjból azonban kizárólag 11.996.083 forint került kifizetésre, 33.745.833 forint vállalkozói díjat azonban a megrendelő mind a mai napig nem fizetett ki.

Tekintettel arra, hogy a Ptk. vonatkozó szabályai értelmében a jogosult késedelme a kötelezett egyidejű késedelmét kizárja, a hitelezői igény pontosítás ad 2 pontjában is hivatkozott, a felperes-t terhelő késedelem fogalmilag kizárt.

A vállalkozó a megrendelő önkormányzat szerződésszegése következtében nem tudott szerződésszerűen teljesíteni. Ugyancsak a megrendelő önkormányzat oldalán felmerült fizetési késedelem okozta a felperes vállalkozó fizetéseképtelenségét és az ellene történő felszámolási eljárás megindítását.

A fentiekre tekintettel kénytelenek vagyunk fenntartani azon álláspontunkat, hogy a szerződés meghiúsulása a megrendelő önkormányzat részéről felmerült okból következett be, erre tekintettel sajnálatos módon nem látunk lehetőséget a hitelezői igény pontosítás 4.1. pontjában kifejtett részszámla helyesbítésre.

A vállalkozó "f.a." cég képviselőjében kizárólag a 2. pontban meghatározott elszámolást tartjuk elfogadhatónak azzal, hogy a felperes "f.a." korábbi képviselői véleménye szerint ténylegesen elvégzett további munkák vállalkozási díjai vonatkozásában - sikertelen megállapodás esetén - kénytelenek vagyunk jogfenntartással élni."

[39] Alperes a 9379/2012 számú levélre 2012. június 15. napján válaszolt.

- [40] A felperes felszámolási eljárásában a 2020. július 15. fordulónappal készített IV. számú közbenső mérleg szerint az alperes visszaigazolt hitelezői igénye: "f" kategóriában 11.010.787 forint ("A" szerződés), 298.944 forint ("B" szerződés), 200.000 forint nyilvántartásba-vételi díj, valamint "g" kategóriában 7.022.230 forint késedelmi kamat.
- [41] A "B" szerződéssel kapcsolatban a megfelelőségi, beszállítói igazolások, műbizonylatok hiánya miatt az alperes a cég1 Kft.-vel megkötött szerződés részeként a felperes által elvégzett egyes munkarészek bontását rendelte meg, melynek díja 1.571.556 forint volt. A beszállítói igazolások, műbizonylatok hiánya a műszaki ellenőr által igazolt munkák értékét nem befolyásolta.
- [42] Az így kiegészített tényállásra is figyelemmel egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes követelése a fellebbezéssel érintett körben nem évült el. Nem ért egyet azonban az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a felperes teljes vállalkozói díj követelése a felmondás hatályosulásával - 2011. december 20. napján - vált esedékessé. A vállalkozói díj - a jelen ügyben alkalmazandó rPtk. 397. § (1) bekezdése értelmében - fő szabály szerint a vállalkozás teljesítésekor esedékes, a peres felek azonban szerződésükben ettől eltérően állapodtak meg, a felperes a szerződések 6.3. pontja alapján részszámla kiállítására volt jogosult, melyet az alperesnek a szerződések 6.5. pontja szerint a vállalkozás teljesítését megelőzően kellett kiegyenlítenie. A felperes 2011. július 5. napján - az alperes teljesítésigazolása alapján - 2011. augusztus 19. esedékességgel a "B" szerződés I. szakaszának részszámláját 45.741.916 forint összegről kiállította, melyből az alperes 11.996.083 forintot ki is egyenlített. A számlán megjelölt fizetési határidőben a felperes követelése esedékessé vált, így a leszámlázott, de ki nem egyenlített - és a perben a kereset részeként érvényesített - 33.745.833 forint tekintetében az rPtk. 324. § (1) bekezdése szerinti ötéves elévülési időt 2011. augusztus 19. napjától kell számítani, melyhez képest a felperes a keresetet öt éven túl, 2016. december 20. napján terjesztette elő.
- [43] Az alperes elévülési kifogásával szemben azonban alappal hivatkozott a felperes arra, hogy a követelés elévülését a teljesítésére irányuló felszólítás megszakította.
- [44] Az rPtk. 327. § (1) bekezdése az elévülés megszakítását eredményező írásbeli felszólítás tartalmi feltételeiről nem rendelkezik. A bírói gyakorlat e körben az elévülés megszakadását kiváltó hatást az olyan felszólítás esetén ismeri el, amely tartalmazza azokat az adatokat, amelyek alapján a kötelezett a vele szemben támasztott követelést kétségtelenül azonosítani tudja. Az rPtk. e rendelkezéséhez fűzött kommentár szerint felszólításnak minősül - megnevezésétől függetlenül - minden olyan írásbeli közlés, amiből a követelés érvényesítésének szándéka kitűnik, azzal, hogy ahhoz az elévülést megszakító joghatály csak akkor fűződik, ha az az ellenérdekű félhez meg is érkezik. Ahogy azt a Kúria BH2014. 106 számú (Bíróági Határozatok Gyűjteményében Pfv. III. 20.039/2012. szám alatt közzétett) döntésében kifejtette, az elévülést megszakító írásbeli felszólítás minimális tartalmi kelléke a követelést megalapozó tényállásnak, valamint az alapul szolgáló jogviszonynak a megjelölése, és a jogosult azon akaratának kifejezésre juttatása, miszerint követelését a kötelezettel szemben érvényesíteni kívánja.
- [45] A felperes 2012. április 23. napján kelt - fentebb, a kiegészített tényállásban idézett - levelében az általa lehetségesnek tartott elszámolás körében a kibocsátott számla összegét egyértelműen feltüntette, azt az elszámolás részének tekintette. A ki nem fizetett 33.745.833 forint tekintetében a jogosult alperes fizetési késedelmére hivatkozott, kizárólag a számla figyelembevételével történő elszámolást tekintette elfogadhatónak, és jogfenntartással élt a további, le nem számlázott vállalkozói díj követelése tekintetében. A felperes e leveléből kétségtelenül megállapítható, hogy a felperes igényt tartott a számla teljes összegének megfizetésére, a követelést érvényesíteni kívánta az alperessel szemben, így a 2012. április 23. napján kelt levél az rPtk. 327. § (1) bekezdése szerinti írásbeli felszólításnak megfelelt.

Az írásbeli felszólítást az alperes igazoltan átvette, mivel arra a 2012. június 11. napján kelt levelében írásban válaszolt (csatolva 16/F/25. szám alatt). A kézhezvétellel a felperes írásbeli felszólítása hatályosult, ez a leszámházott követelés elévülését megszakította, az elévülés megszakadása után az elévülés az rPtk. 327. § (2) bekezdése alapján újból megkezdődött, ezért felperes a 33.745.833 forint összegű követelését a 2016. december 20. napján előterjesztett keresetében az elévülési időn belül érvényesítette.

- [46] Egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal - és az általa felhozott indokokkal - abban, hogy a ki nem számlázott követelés a felmondás hatályosulásával - 2011. december 20. napján - vált esedékessé, ezért a kereset benyújtásának időpontjában nem évült el.
- [47] Az elévülési kifogás aplatansága folytán a másodfokú bíróságnak érdemben kellett vizsgálni - a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között - az elsőfokú bíróság által alkalmazott elszámolás helyességét. Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az alperes a fellebbezésében a ténylegesen elvégzett munkák ellenértékét - "A" szerződés esetében nettó 4.114.696 forint, "B" szerződés esetében nettó 67.177.129 forint - nem vitatta (fellebbezés 15. pontja), fellebbezésében az általános forgalmi adó felszámításának módját és a pótmunka elszámolását vitatta, a beszámítási kifogása és szavatossági kifogása elutasítását sérelmezte, valamint azt, hogy az "A" szerződésnél az általa fizetett előleget az elsőfokú bíróság teljesítésként nem számolta el.
- [48] Helyesen indult ki az elsőfokú bíróság abból, hogy a "B" szerződés a szerződés módosítása folytán részben a fordított adózás, részben az egyenes adózás rendje alá, míg az "A" szerződés a fordított adózás alá tartozott, azonban erre vonatkozó jogszabályi felhatalmazás és a felek rendelkezése hiányában alkalmazott arányosítást a felperest megillető követelés áfa tartalmának meghatározásakor.
- [49] Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (Áfa tv.) 159. §, 169. §-ai értelmében a kibocsátott számlának kell tartalmaznia az adó alapját, az alkalmazott adó mértékét, az áthárított adót vagy a fordított adózás kifejezést. A felperes által a "B" szerződés alapján kibocsátott 45.741.916 forint összegű számlában a felperes 9.148.383 forint áfát tüntetett fel, ezt hárította át az alperesre, az alperes a leszámházott összeg tekintetében az áthárított adót nem vitatta, így e körben a felperest további bizonyítás nem terhelte, a kiszámházott összeg áthárított adójának megfizetését alappal követelte az alperestől. Ezt meghaladó - ki nem számlázott - munkák tekintetében a felperesre hárult annak bizonyítása, hogy az érvényesített vállalkozói díj olyan munkák ellenértékét takarja, amely építési engedélyt nem igénylő tevékenység volt, és így az egyenes adózás szerint az arra eső általános forgalmi adó áthárítható, a felperes azonban ezt nem bizonyította, így a le nem számlázott vállalkozói díj után áfát nem számíthat fel. Minderre figyelemmel a "B" szerződés alapján a felperes javára kizárólag a kibocsátott számla áfa tartalma vehető figyelembe, ezért a "B" szerződésnél a felperesi munkavégzés díja 67.177.129 forint nettó összeg, és 9.148.383 forint általános forgalmi adó, így összesen 76.325.512 forint.
- [50] Az "A" szerződés esetében a fordított áfa szabályai folytán a munkavégzés nettó díja 4.114.592 forint, így az "A" és "B" szerződés alapján összesen 80.440.104 forint járna a felperesnek, mely összeg elszámolása nem jelent túlterjeszkedést a kereseten - és nem állt fenn a túlterjeszkedés az elsőfokú bíróság szerinti elszámolással sem, mert a felperes a keresetben a vállalkozói díj követelését - pótmunka nélkül - 81.091.736 forintban mutatta ki.
- [51] A pótmunkával kapcsolatban helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság - a szakértő egyértelmű nyilatkozata alapján -, hogy a "B" szerződés alapján ténylegesen elvégzett munka díjaként feltüntetett összeg a felperes által pótmunkaként nevesített munkavégzést is magában foglalja. Egyetért a másodfokú bíróság azzal is, hogy a felperest e díj megilleti. A kiegészített tényállásban rögzített építési napló bejegyzések szerint a felperes írásban jelezte, hogy a rétegrend terv szerinti kialakítása, útpálya szerkezet erősítés többletköltséget okoz, a

munkavégzést, és azt, hogy ez többletköltséget okoz, az alperes műszaki ellenőre elfogadta, ezt az építési naplóba történő bejegyzéssel jelezte, ezért e többletköltséget a felperesnek - a felek közti megállapodás alapján és az rPtk. 277.§ (1) bekezdésére figyelemmel - az alperes köteles megtéríteni.

- [52] Az "A" szerződésnél a felperes által elszámolni kívánt 4.716.952 forint pótmunka tekintetében az elsőfokú bíróság ítélete tartalmaz megállapításokat, utal a szerződés 2.5. pontjára, majd a műszaki szükségességre is, azonban - alperes hivatkozásával ellentétben - az "A" szerződésnél az alperes terhére nem számolta el a pótmunka díját, az ítélet 9. oldal 30. pontjától kezdődő tényleges számításnál ezt figyelmen kívül hagyta (ezt a felperes fellebbezéssel nem támadta), a 4.716.952 forint pótmunkadíj ezért az elsőfokú ítélet szerinti marasztalási összegben nincs benne, így az alperes a pótmunka elszámolását alaptalanul sérelmezte.
- [53] Alappal sérelmezte azonban az alperes a beszámítási kifogása elutasítását. A Csődtv. 38. §-a (3) bekezdése második tagmondata úgy értelmezhető, hogy az itt írt esetben a perben előterjesztett beszámítási kifogásról érdemben a perbíróság is dönthet, szemben az első tagmondatban írt fő szabállyal, mely szerint a gazdálkodó szervezettel szemben igényt csak a felszámolási eljárásban lehet érvényesíteni, ami azt is jelenti, hogy az érvényesített követelés jogalapjának,összepszerűségének meghatározása is a felszámolási eljárásra tartozik, a követelésről a felszámolási eljárásban a felszámoló, illetve a felszámoló bíróság dönthet. A Csődtv. 38.§ (3) bekezdése azonban a beszámításnak a Csődtv. 36.§-a szerinti lehetőségét, mely szerint a felszámoló által nyilvántartásba vett követelés beszámításának - az ott meghatározott kivételektől eltekintve - helye van, nem korlátozza. A perbeli esetben az alperes nem a követelése érdemi elbírálását kérte a bíróságtól, hitelezői igénybejelentést tett a felperes felszámolásában, követelését a felszámoló bíróság jogerősen elbírálta, a felszámoló a jogerős határozat alapján a hitelezői igényt nyilvántartásba vette, mely követelés beszámításának a Csődtv. 36. § (1) bekezdése alapján - kizáró feltétel hiányában - helye van. Így foglalt állást a Kúria is a Gfv.IX.30.396/2011/3. számú határozatában, kimondva, hogy a Csődtv. 38.§ (3) bekezdése szerinti beszámítási kifogást a felszámolás során keletkezett követelésekre hivatkozással is elő lehet terjeszteni, és ezt az érvelést tartalmazza a Csődtv. 38.§ (3) bekezdéséhez fűzött a Nagykommentár is.
- [54] A felperes díja tehát az "A" és "B" szerződés alapján (76.325.512 forint és 4.114.592 forint) összesen 80.440.104 forint, amelyből az alperes 16.500.000 forintot és 11.996.083 forintot a "B" szerződésre megfizetett, valamint megfizetett - a felperes által sem vitatottan, a kiegészített tényállásban rögzített levelében is elismerten - az "A" szerződés előlegeként 20.112.996 forintot, melyet az elsőfokú bíróság az elszámolásnál figyelmen kívül hagyott, a teljes alperes által megfizetett összeg összesen 48.609.079 forint, ezért a felperesnek még 31.831.025 forint járna, melyből az alperes beszámítása folytán 18.531.961 forint követelés az rPtk. 296.§ (2) bekezdése értelmében megszűnt, ezért a felperest vállalkozói díj címén 13.299.064 forint illeti meg.
- [55] Alaptalanul sérelmezte az alperes a szavatossági kifogása elutasítását, bár arra helyesen hivatkozott, hogy a szavatossági kifogást nem kell hitelezői igényként bejelenteni, mert a szavatossági kifogás nem követelés érvényesítés, hanem védekezés a keresettel szemben (BDT2013. 2911.) Az alperes a G.40.074/2020/50. számú előkészítő iratban egyértelműen árleszállításra hivatkozott, ez azonban alaptalan volt. Az árleszállítási igény hibás teljesítés esetén érvényesíthető, azonban önmagában a megfelelést igazoló dokumentumok hiányából - a szakértői vélemény szerint - nem következik, hogy az elvégzett munka értékcsökkent volna, amely az árleszállításra alapot adna, az alperes pedig az igényét ténybelileg erre alapította.

- [56] Fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az rPp. 253. § (2) bekezdése alapján fellebbezett részében részben megváltoztatta, és az alperest terhelő marasztalás összegét 13.299.064 forintra és ennek az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamataira leszállította. A késedelmi kamat tekintetében utal arra, hogy az alperes az rPtk. 301. § (1) bekezdése alapján köteles a késedelmi kamat megfizetésére, figyelemmel arra, hogy a kereseti követelésből a felperes 33.745.833 forintot 2011. augusztus 19-i esedékességgel leszámlázott. A másodfokú bíróság a keresetet ezt meghaladóan tekintette elutasítottnak.
- [57] Az elsőfokú ítélet megváltoztatása folytán a felperes 51.593.796 forint pertárgyérték alapul vételével 25% mértékben lett pernyertes. A felperes jogi képviselője - ellentétben az alperes fellebbezésében hivatkozottakkal - 43. és 63. sorszám alatt tett nyilatkozata szerint áfa körbe tartozik, ezért a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján számítva a felperes részére járó ügyvédi munkadíj 2.219.724 forint lenne, továbbá a felperes előlegezett a per során 554.930 forint és 234.010 forintot. A feleknél felmerült költség, valamint a pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel, az rPp. 81. § (1) bekezdése értelmében a felperes köteles az alperesnek perköltséget fizetni, ezért a másodfokú bíróság mellőzte az alperes elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezését, és kötelezte a felperest az alperes javára 875.900 forint elsőfokú perköltség megfizetésére.
- [58] A megváltozott pernyertességi-pervesztességi arányok folytán, az rPp. 81. § (1) bekezdésére és a 6/1986.(VI.21.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésére figyelemmel a másodfokú bíróság a felperest terhelő elsőfokú eljárási illeték összegét 1.125.000 forintra felemelte.
- [59] A másodfokú eljárás során a fellebbezett pertárgyérték 47.471.250 forint volt, az alperes ezért a másodfokú eljárásban 72% mértékben lett pernyertes. A felperesnek járó ügyvédi munkadíja a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján 1.031.300 forint, az alperes ügyvédi munkadíja a csatolt megbízási szerződésre figyelemmel, a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. §-a alapján 1.424.137 forint, így 736.000 forint másodfokú perköltségként történő megfizetésére a felperes köteles az alperes javára.
- [60] A feljegyzett 2.500.000 forint illetékből a pernyertesség, pervesztesség arányára tekintettel a felperes 1.800.000 forint feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére köteles az rPp. 81. § (1) bekezdésére figyelemmel a 6/1986.(VI.21.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése alapján, míg ugyanezen jogszabály 14.§-a értelmében a fennmaradó feljegyzett illetéket az alperes illetékmentessége folytán az állam viseli.
- [61] A másodfokú bíróság kötelezte a felperest, hogy a meg nem fizetett eljárási illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 78. § (4) bekezdése szerint fizesse meg, egyúttal a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján tájékoztatta a felperest az esedékesség időpontjáról - amely a határozat jogerőre emelkedésének időpontjától számított 60. nap, az első- és másodfokú határozat jogerőre emelkedésének időpontja pedig azonos a másodfokú határozat keltével -, valamint a fizetés során a közlemény rovatban feltüntetendő adatokról. Tájékoztatja a felperest arról is, hogy ha az illetékfizetési kötelezettségnek határidőben nem tesz eleget, az illeték behajtására és megfizetésére az illetékekről szóló törvény rendelkezéseit és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Dr. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró